

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Факультет суспільних наук
Кафедра політології і державного управління**

Навчально-методична серія
«КАФЕДРА»
№ 71

Надія Кічера

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЛІТИЦІ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для студентів-магістрантів
спеціальності 052 Політологія,
освітньо-професійна програма «Політологія»**

Ужгород – 2024

К 46

Кічера Н. Інформаційно-аналітична діяльність у політиці: навчально-методичні рекомендації (для студентів-магістрантів спеціальності «052 Політологія», галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки», освітньо-професійна програма «Політологія») / Навчально-методична серія «КАФЕДРА» / №71; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; Каф. політології і державного управління]. Ужгород, УжНУ. 2024. 58 с.

Розробник:

Надія Кічера, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління, факультету суспільних наук УжНУ.

Рецензенти:

Мирослава Лендьел, доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління, факультету суспільних наук УжНУ, професор;

Ігор Вегеш, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління, факультету суспільних наук УжНУ.

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри політології і державного управління факультету суспільних наук УжНУ 27 червня 2024 року, протокол № 10, Вченої ради факультету суспільних наук 27 червня 2024 року, протокол № 12

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук 27 червня 2024 року, протокол № 8

Навчально-методична серія «КАФЕДРА» / №71

(створена рішенням кафедри політології і державного управління факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 7 від 26 лютого 2014 року)

© Надія Кічера , 2024

© Навчально-методична серія «Кафедра», 2024

© Кафедра політології і державного управління УжНУ, 2024

© Ужгородський національний університет, 2024

ЗМІСТ

Вступ до навчальної дисципліни.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	5
Мета навчальної дисципліни.....	6
Очікувані результати навчання.....	7
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.....	9
Програма навчальної дисципліни.....	15
Тематика, плани та література для підготовки до практичних занять.....	25
Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів.....	46
Завдання на модульні контрольні роботи.....	48
Перелік питань для підсумкового контролю (іспит).....	50
Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	51
Рекомендовані джерела	52

ВСТУП ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна **«Інформаційно-аналітична діяльність у політиці»** представлена в освітньо-професійній програмі **«Політологія»** другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю **052 Політологія** галузі знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЛІТИЦІ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,7 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	28	10
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	72	106

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Інформаційно-аналітична діяльність у політиці»** є формування у студентів знань про сутність, методологію та технології процесів інформаційно-аналітичної діяльності, насамперед в політичній сфері, інформаційної грамотності, навичок моніторингу інформації, її оцінки та добору, відповідно формування умінь організації інформаційного-аналітичного забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень та інформаційно-аналітичного супроводу політико-управлінських процесів загалом.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) інтегральної компетентності:

- здатність розв’язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій;

2) загальних компетентностей:

- здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК-2);
- здатність розробляти проєкти та управляти ними (ЗК-3);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-4);
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями (ЗК-5);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-6);
- вміння виявляти, ставити та розв’язувати проблеми (ЗК-7);
- здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації (ЗК-8)
- вміння працювати у міжнародному контексті (ЗК-9);

3) спеціальних (фахових) компетентностей:

- усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації (СК-1);
- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів (СК-3);

– здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування (СК-4);

– спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу (СК-5);

– здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні (СК-6);

– спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні (СК-7).

Крім того, вивчення вказаної навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти орієнтуватися в особливостях інформаційно-аналітичної роботи, моніторингу, збору, опрацювання інформації для кваліфіковано прийняття управлінських рішень, її аналітичного використання для аналізу окремих проблем у політиці, політичних процесах, інформаційно-аналітичного забезпечення роботи органів влади, а також проведення наукових досліджень у політичній сфері.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	ПРН-2
Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей;	ПРН-4

аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	
Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	ПРН-5
Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	ПРН-6
Застосовувати кращі практики діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.	ПРН-9
Виробляти та реалізовувати публічну політику, зокрема у середовищі політичних організацій, організацій громадянського суспільства, в органах влади, територіальних громадах, міжнародних організаціях, аналітичних, консалтингових та дослідницьких центрах.	ПРН-11
Здійснювати інформаційно-аналітичну, експертну, проєктну діяльність, володіти навичкам політичної діагностики, прогнозування та моделювання, враховуючи міжнародний та регіональний контекст Центральної Європи.	ПРН-12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність у політиці»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти застосовувати спеціалізовані знання з політології та критичне осмислення проблем для фахового добору та інформаційно-аналітичного супроводу політико-управлінських процесів.	ПРН-2
Вміти грамотно збирати, аналізувати та обробляти інформацію з метою прийняття раціональних рішень в політичній сфері, оцінки їх наслідків, моделювання, прогнозування політичних процесів, можливих ризиків та загроз.	ПРН-4
Володіти навичками інформаційної грамотності, методологією та технологіями інформаційно-аналітичної	ПРН-5

роботи з метою вирішення інформаційно-аналітичних завдань професійної діяльності.	
Вміти використовувати навички інформаційно-аналітичної роботи в контексті осмислення та аналізу реалізації влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	ПРН-6
Вміти застосовувати інструментарій та методики інформаційно-аналітичної роботи для оцінки кращих практик діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи для пристосування до можливої практичної імплементації в Україні.	ПРН-9
Здійснювати організаційне та інформаційно-аналітичне забезпечення роботи в органах влади, територіальних громадах, громадських, політичних, міжнародних організаціях, вміти працювати з мас-медіа, організовувати роботу прес-центрів, консалтингових, аналітичних та дослідницьких установ в контексті фахової розробки управлінських рішень, відповідного оформлення та ведення потрібної документаційної роботи (поточної і стратегічної); здійснювати аналітико-синтетичну обробку документів, володіти основами нормативно-правового забезпечення інформаційно-аналітичної роботи тощо.	ПРН-11
В межах отриманих знань уміти аналізувати явища та процеси в політичній площині, у тому числі і на міжнародному, регіональному рівнях, мати відповідні знання та навички для виконання інформаційно-аналітичної, консалтингової, експертної роботи, володіти навичкам політичного прогнозування, діагностики та моделювання, надавати професійні, фахові консультації та рекомендації.	ПРН-12

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- письмове тестування;
- аналітичне есе;
- презентації результатів виконаної індивідуальної та практичної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичних робіт, письмове тестування.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульного контрольного оцінювання, поточного контролю під час навчальних занять, виконання самостійної чи індивідуальної роботи. Максимальна оцінка з кожного модульного контролю – 100 балів.

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне результатів усіх модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
6	15	6	6	6	11		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100
6	6	15	6	6	11		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	6	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	5		
Презентація	1	15	1	10
Есе			1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох видів завдань, різних рівнів складності.

Перший рівень – це завдання тестового характеру, покликані оцінити загальний рівень засвоєння знань студентами з дисципліни відповідно до тематичного блоку модулю, який був розкритий на лекційних заняттях і обговорювався на семінарських заняттях. Перший рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 10 балів.

Другий рівень завдань понятійно-категоріального характеру, який передбачає розкриття базових категорій дисципліни, має на меті оцінити розуміння основ інформаційно-аналітичної роботи, зокрема її ролі у політичних, управлінських та дослідницьких процесах. Другий рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 10 балів.

Третій рівень завдань модульної контрольної роботи складається з двох запитань творчо-описово-аналітичного характеру, які стосуються пройденого матеріалу та особливостей інформаційно-аналітичної діяльності у політиці, понять, методології, технологій інформаційно-аналітичної роботи, інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування інститутів влади та громадянського суспільства. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третій рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 30 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «*Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1.

Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності: основні поняття та категорії

Інформаційно-аналітична діяльність як сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття рішень. Інформаційно-аналітична діяльність в сучасному державному управлінні. Функції інформаційно-аналітичної діяльності: управлінська, діагностична, застерігаюча, пізнавально-ментальна.

Елементи аналітичної діяльності в історичній ретроспективі та систематизація прийомів аналітичних міркувань як предмет наукових пошуків. Сучасний рівень розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у провідних країнах світу. Перші аналітичні структури у США, Великій Британії та Німеччині як реакція наукових та політичних кіл на зміни у сфері світової економіки та міжнародної безпеки. Прийняття рішень як науковий напрям та практичний процес, який потребує інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основні поняття та категорії інформаційно-аналітичної діяльності: інформація, інформаційний простір, інформаційний продукт, інформаційні ресурси, інформаційна (інформаційно-аналітична) послуга, ринок інформаційних послуг, інформаційна безпека, інформаційні відносини, інформаційна система, інформаційні (інформаційно-аналітичні) технології, інформаційно-аналітичний процес, аналітичний продукт, аналітичний документ, інформаційне суспільство, інформаційна війна тощо.

Тема 2.

Роль інформації в інформаційно-аналітичній діяльності.

Джерела інформації

Інформація – абстрактне поняття (від лат. «informatio»: роз'яснення; виклад фактів, подій; тлумачення). Існують різні підходи до визначення терміну «інформація». Дезінформація.

Джерела інформації: друковані та недруковані або змішані та електронні. Друковані джерела: неперіодичні видання, довідково-енциклопедичні, наукові видання, інші видання (брошури, рекламні буклети), періодичні видання. Недруковані джерела: спеціальні

рукописні матеріали та науково-технічна документація, реклама, виставки, конференції, консультаційні послуги, статистична інформація, чутки, компромат, приватні бесіди, інші джерела інформації. Електронні джерела: радіо, телебачення, телефон, Інтернет тощо.

Види інформації. Види інформації за ознаками. Доступна і недоступна інформація. Первинна та вторинна (за генезою) інформація в інформаційно-аналітичній діяльності. Внутрішня та зовнішня інформація.

Тема 3.

Процес збору та моніторингу інформації

Інформаційні процеси (англ. Information processes). Створення, збирання, зберігання, обробка (аналіз), відтворення, передавання, розповсюдження, використання, захист інформації. Схема передачі інформації: джерело інформації – канал (аналітик) передачі – приймач (споживач, замовник) інформації.

«Моніторинг» як процес та система постійного спостереження за явищами і процесами. Системи моніторингу інформації. Моніторинг соціально-економічних та політичних процесів як постійне, систематичне збирання інформації з метою спостереження і контролю за розвитком певного соціально-політичного явища чи процесу, його моделювання та прогнозування.

Інформаційні технології.

Тема 4.

Політична аналітика

Політична аналітика як вид професійної діяльності. Генеза політичної аналітики. Процес наукової еволюції політичної аналітики як міждисциплінарного знання та окремої галузі теоретичної та прикладної діяльності. Професіоналізація політичної аналітики у першій половині ХХ ст., її наукова та практична інституціоналізація у ХХ ст.

«Законодавці моди» в прикладній політичній аналітиці протягом ХХ – початку ХХІ ст. Попит та пропозиція на аналітичну продукцію. Формування політичної аналітики в Україні. Створення перших аналітичних інститутів.

Трактування політичної аналітики як академічної, емпіричної аналітики, власне прикладного політичного аналізу. Сучасний етап розвитку «політичної аналітики» як експертного супроводу процесу прийняття державних рішень. «Policy evaluation» як самостійний вид професійної діяльності.

Тема 5.

Методи та технології аналітичної роботи

Політична аналітика як теоретико-прикладна галузь наукового пізнання політичної реальності. Загальнонаукові методи та апарат логіки у інформаційно-аналітичній роботі. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних. Дисперсійний аналіз. Кластер-аналіз. Факторний аналіз.

Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б. Берельсоном. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу. Аналіз політичних ситуацій. SWOT-аналіз.

Метод експертних оцінок. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки.

Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні. Політична система, політичні режими, політичні явища, інститути та процеси як об'єкт політичної аналітики. Наукові процеси політичної аналітики: аналіз державної політики, політичний аналіз, моделювання, політичний прогноз, політичні консультації, політична експертиза тощо. Ключові завдання політичної аналітики: визначення можливих результатів альтернативних політичних рішень, опис наслідків прийнятих і реалізованих рішень.

Умовні етапи аналітичного процесу: - визначення політичної проблеми; - визначення критеріїв оцінювання; - ідентифікація альтернативних рішень; - оцінка альтернатив і вибір рішення; - моніторинг та оцінювання результатів здійснення рішення.

Тема 6.

Аналітичний прогноз

«Прогнозування» як процес визначення перспектив розвитку явища, події. Прогноз як висновок про майбутнє процесу/явища на основі загальної тенденції його розвитку. Випереджувальний характер прогнозування.

Сутність аналітичного та політичного прогнозування. Принципи прогнозування. Принцип безперервності. Принцип комплексності. Принцип системності. Принцип співмірності. Принцип прогнозованості завдань та ресурсів. Принцип альтернативності. Принцип наявності зворотного зв'язку. Синергетичний принцип. Принцип верифікації. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності.

Сценаріїв розвитку події у прогнозі (оптимістичний сценарій; песимістичний сценарій; найбільш вірогідний сценарій).

Класифікація прогнозів. Класифікація за підставами (величини попередження). Класифікація за рівнем явища, що прогнозується. Межі прогнозування подій в політиці. Класифікація політичних прогнозів за

часом (короткострокові, середньострокові, довгострокові).

Проблеми процесу прогнозування. Актуальність, достовірність, повнота інформації, терміни надання інформаційно-аналітичного документа. Основне правило якісного прогнозу. Методи та етапи прогнозування.

МОДУЛЬ 2

Тема 7.

Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології

Сутність та завдання політичного консультування. Історія становлення політичного консультування. Поняття політичного консультування. Завдання політичного консультування.

Основні форми та типи політичного консультування. Рефлекторне та ігрове консультування. Типи політичних консультантів. Поняття «політичної експертизи». Форми політичної експертизи. Фактори, які впливають на ефективність політичного консультування.

Стадії та способи політичного консультування. Підготовча стадія політичного консультування. Первинна діагностика проблеми. SWOT-аналіз. Технічна підготовка консультування. Початкова стадія консультування: поточна діагностика ситуації. Стадія вироблення рекомендації. Запровадження рекомендацій. Підведення підсумків політичного консультування.

Поняття політичних технологій. Характер і особливості політичних технологій. Типології політичних технологій. Технології у процесах прийняття політичних рішень.

Тема 8.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень

Ефективність систем управління та необхідність вчасно і результативно реагувати на потреби та виклики суспільства. Роль інститутів громадянського суспільства в управлінських процесах. Інформаційні ресурси як сполучна ланка між владою, місцевим самоврядуванням та громадянським суспільством. Необхідність інформаційно-аналітичного супроводу функціонування та ефективного виконання повноважень органами державної влади різних рівнів та органами місцевого самоврядування. Роль аналітичної інформації та професійного функціонування системи державного управління.

Сучасні інформаційні технології в управлінській діяльності та інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень.

Чинники, що впливають на прийняття рішення. Принципи покращення механізму розробки та ухвалення рішень у сфері політики: точне і правильне визначення проблеми, її суть, причини і чинники, які викликали її появу; аналіз необхідності державних рішень; розробка стратегії і методів планування; вибір оптимальних засобів, інструментів і пріоритетів дій державних органів влади; розробка правової основи для державної політики і рішень; визначення рівня і чисельності органів державної влади, відповідальних за реалізацію державної політики, механізм узгодження їх дій; забезпечення прозорості розподілу державних ресурсів для суспільства; розвиток системи координації і консультування між державними структурами і органами, а також наявність механізмів досягнення згоди і єдності по питаннях державної політики між різними політичними силами і соціальними групами, механізм вирішення конфліктів; вивчення співвідношення результатів і витрат і їх оцінка за кожним альтернативним проектом або рішенням, включаючи оцінку наслідків.

Роль інформаційно-аналітичного фактора у формуванні громадської думки щодо діяльності органів влади та ефективності прийняття управлінських рішень.

Тема 9.

Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері

Інформаційно-аналітична діяльність та інформаційне забезпечення у вирішенні суспільних потреб, попередженні суспільних криз. Інформаційно-аналітична робота у контексті дослідження сутності, причини, видів криз, ризиків та загроз, можливих шляхів їх прогнозування, попередження та вирішення. Інформаційно-аналітичні дослідження в суспільній сфері, їх мета, завдання, принципи, характерні етапи аналітичного процесу, технології.

Сучасні методи та технології оцінювання ризиків і загроз, моделювання кризових ситуацій, розроблення сценарних прогнозів. Типології, багатокритеріальні матриці, каталоги моделей і сценарних прогнозів на основі картини загроз. Протоколи узгоджених дій для реагування на загрози різного характеру та походження, планування відповідних заходів. Досвід провідних європейських країн в контексті антикризового менеджменту.

Тема 10.

Інформаційно-аналітичний продукт

Процес консолідації інформації – процес перетворення даних в інформацію. Продукти консолідації інформації: огляди: критичні огляди, звіти про сучасний стан; звіти: оцінні, маркетингові та технічні звіти; сигнальні бюлетені або листи; дані: компіляції і таблиці даних;

статистичні зведення, кореляції і композиції; критичні дані; бази даних: експертні бази даних; бази знань з предметів; технічні записи: путівники, довідники, аркуші інструкцій, пояснення складного предмета тощо; популярні статті на наукові або технічні теми; керівництва: компіляції істотних даних та інформації щодо предмету; критичні дослідження; запити; брифінги.

Аналітично-консультативні послуги. Аналітичний документ. Види аналітичних документів. Змістова композиція аналітичного документа, лексична стратифікація, семантичні стрижні, вимоги до оформлення. Публікація аналітичного документа.

Тема 11.

Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС

Рівень розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у провідних країнах світу. Державні наукові установи і незалежні аналітичні центри (Think Tank) у країнах ЄС. Інститути, що здійснюють незалежний аналіз критичних глобальних, регіональних і державних проблем у Великобританії (Королівський інститут міжнародних справ (англ. The Royal Institute of International Affairs Chatham House), Міжнародний інститут стратегічних досліджень (англ. International Institute for Strategic Studies (IISS), Amnesty International)). Аналітичні центри Франції (Інститут політичних досліджень у Парижі (фр. Institut d'Études Politiques de Paris – Sciences Po), Школа державного управління (фр. L'École Nationale d'Administration), Національний інститут демографічних досліджень (фр. Institut National d'Études Démographiques INED), Центр аналізу прав власності та інновацій (фр. The Center for the Analysis of Property Rights and Innovation (CAPRI), Центр аналізу, прогнозування та стратегії (фр. Centre d'analyse, de prévision et de stratégie), Центр перспективних досліджень і міжнародної інформації (фр. Le Centres d'Études Prospectives et d'Informations Internationales), Французький інститут міжнародних відносин (фр. Institut français des relations internationales IFRI) та ін)). Система аналітичних інститутів Німеччини: «університети без студентів», аналітичні центри при університетах, економічні науково-дослідні інститути, аналітичні центри та фонди Німеччини. Досвід інформаційно-аналітичної діяльності аналітичних установ, центрів та організацій у країнах Центрально-Східної Європи та ін.

Тема 12.

Інформаційно-аналітичні центри в Україні

Зародження вітчизняної прикладної політології, створення перших соціологічних і політологічних центрів. Неурядові аналітичні центри в

Україні. Питома вага аналітичних центрів в Україні.

Попит на аналітичні послуги у сфері політики до та після 2014 року. Рейтинги українських аналітичних центрів. Global Go To Think Tank Index Reports. Українські аналітичні центри серед аналітичних центрів Центральної і Східної Європи. Провідні аналітичні центри в Україні. Роль аналітичних центрів та неурядових організацій в інформаційно-аналітичній роботі на регіональному рівні.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності: основні поняття та категорії	9	2	1			6
Тема 2. Роль інформації в інформаційно-аналітичній діяльності. Джерела інформації	9	2	1			6
Тема 3. Процес збору та моніторингу інформації	10	2	2			6
Тема 4. Політична аналітика	10	2	2			6
Тема 5. Методи та технології аналітичної роботи	10	2	2			6
Тема 6. Аналітичний прогноз	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	14	10			36
Модуль 2						
Тема 7. Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології	10	2	2			6
Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень	10	2	2			6
Тема 9. Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері	10	2	2			6
Тема 10. Інформаційно-аналітичний продукт	10	2	2			6
Тема 11. Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС	9	2	1			6
Тема 12. Інформаційно-аналітичні центри в Україні	9	2	1			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	14	10			36
Разом за семестр	120	28	20			72

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності: основні поняття та категорії	10	1				9
Тема 2. Роль інформації в інформаційно-аналітичній діяльності. Джерела інформації	10	1	1			8
Тема 3. Процес збору та моніторингу інформації	9					9
Тема 4. Політична аналітика	10	1				9
Тема 5. Методи та технології аналітичної роботи	10	1	1			8
Тема 6. Аналітичний прогноз	9					9
Тема 7. Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології	10	1				9
Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень	10	1	1			8
Тема 9. Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері	9					9
Тема 10. Інформаційно-аналітичний продукт	11	1	1			9
Тема 11. Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС	10	1				9
Тема 12. Інформаційно-аналітичні центри в Україні	10					10
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	120	10	4			106
Разом за семестр	120	10	4			106

3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		денна	заочна
1	Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності: основні поняття та категорії	1	
2	Роль інформації в інформаційно-аналітичній діяльності. Джерела інформації	1	1
3	Процес збору та моніторингу інформації	2	
4	Політична аналітика	2	
5	Методи та технології аналітичної роботи	2	1
6	Аналітичний прогноз	2	
7	Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології	2	
8	Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень	2	1
9	Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері	2	
10	Інформаційно-аналітичний продукт	2	1
11	Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС	1	
12	Інформаційно-аналітичні центри в Україні	1	
	Разом	20	4

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності: основні поняття та категорії	6	9
2	Роль інформації в інформаційно-аналітичній діяльності. Джерела інформації	6	8
3	Процес збору та моніторингу інформації	6	9
4	Політична аналітика	6	9
5	Методи та технології аналітичної роботи	6	8
6	Аналітичний прогноз	6	9
7	Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології	6	9
8	Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень	6	8
9	Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері	6	9
10	Інформаційно-аналітичний продукт	6	9
11	Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС	6	9
12	Інформаційно-аналітичні центри в Україні	6	10

ТЕМАТИКА, ПЛАНИ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Складові інформаційно-аналітичної діяльності в політиці

План

1. Інформація та інформаційна складова аналітичної діяльності.
2. Історична генеза «аналізу політики»: теоретичний зміст та практична реалізація
3. Етапи розвитку аналізу політики залежно від підходу до його розуміння (як наукового підходу, навчальної дисципліни, професійної діяльності)
4. Аналіз політики як політико-управлінська дисципліна та професійна діяльність в Україні: становлення, аналіз сучасних тенденцій та проблем.
5. Політична аналітика та її суб'єкт/об'єктна складова.

Варто знати:

Інформаційно-аналітична діяльність – це сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття рішень. Прийняття рішень – це науковий напрям, завданням якого є синтез раціональних схем вибору альтернатив і оцінювання їх якостей. Інформаційно-аналітична діяльність в сучасному державному управлінні виконує важливі функції: управлінську, діагностичну, застерігаючу, пізнавально-ментальну.

Елементи аналітичної діяльності були відомі ще в сиву давнину. Аристотель в своїх книгах «Перша аналітика», «Друга аналітика» вперше систематизував прийоми міркувань, зробив їх предметом наукових пошуків. Сучасний рівень розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у провідних країнах світу є результатом тривалого історичного процесу еволюційних і революційних перетворень. При цьому чітко відслідковується взаємозв'язок між розвитком суспільства, особливо матеріального виробництва, та зростанням потреби суб'єктів в інформації.

Рекомендована література:

1. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf
2. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
3. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.
4. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л.Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL: http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf
5. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч.-метод. комплекс для студентів підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітніх програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація та суспільні комунікації» / А. М. Шуляк, Н.О. Шуляк. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 52 с.
6. Кобелєв О. Інформаційно-аналітична діяльність: джерела становлення та розвитку в 1970–1980 роки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія: наук. журн. Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2010. № 4. С. 51–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2010_4_7
7. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу: монографія. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.
8. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.
9. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. К.: Кондор, 2012. 224 с.
10. Політична аналітика в державному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. К.: НАДУ, 2012. 228 с.
11. Ціватий В. Інформаційно-аналітичне забезпечення як один із пріоритетних напрямів реформування моделі дипломатії України: політико-інституційний аспект. *Зовнішні справи*. 2015. № 11. С. 26–30.
12. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Тема 2.

Роль інформації в інформаційно-аналітичній роботі

План

1. Роль інформації в аналітичній роботі.
2. Ранжування джерел інформації (в тому числі політичної) від більш популярного до менш популярного джерела в Україні.
3. Вікові особливості у виборі джерел інформації серед українців (яка вікова категорія яким джерелам інформації надає перевагу).
4. Регіональні особливості у виборі джерел інформації в Україні.
5. Вплив російських джерел інформації в Україні.

6. Вплив дезінформації, фейків (в сучасному суспільстві, політиці, інформаційній війні тощо): засоби протидії.

Варто знати:

Інформація – це нові знання, які отримує споживач (суб'єкт) у результаті сприйняття і переробки певних відомостей. В залежності від галузі використання термін «інформація» одержав безліч визначень, наприклад: - відомості або повідомлення про щось (побутове); - роз'яснення, виклад; - комунікація та зв'язок, в процесі якого усувається невизначеність (теорія зв'язку, американський вчений К. Шеннон); - передача різноманітності (англійській філософ В. Р. Ешбі); - міра складності структур (французький вчений Абраам Моль); - результат інтелектуальної (аналітико-синтетичної чи евристичної) діяльності певної людини щодо подання відомостей, повідомлень, сигналів, кодів, образів тощо (український вчений Цимбалюк В.); - універсальна субстанція, що пронизує усі сфери людської діяльності, слугує провідником знань та думок, інструментом спілкування, взаєморозуміння та співробітництва, утвердження стереотипів мислення та поведінки (ЮНЕСКО); - документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі тощо.

За різними ознаками виділяють наступні види інформації: змістом - політична, директивна, правова, науково-технічна, економічна, планова, адміністративна, виробнича, бізнесова, нормативно-довідкова, обліково-бухгалтерська, статистична; напрямом руху - вхідна, вихідна; характером фіксації - фіксована, нефіксована; способом фіксації - документована, звукова, аудіовізуальна; відношенням до суб'єкта управління - зовнішня, внутрішня; ступенем обробки - первинна, довільна, підсумкова; ступенем постійності - постійна, перемінна; формі надання - літерна, цифрова, кодована; можливості обробки - піддається і не піддається обробці; насиченості - достатня, недостатня, збиткова; правдивості - достовірна, недостовірна та ін.

Рекомендована література:

1. Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією д. політ. н., проф. А.М.Шуляк., 2019. 580 с.

2. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол.: І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

3. Інформаційно-аналітична діяльність: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

4. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч.-метод. комп. для студ. підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітніх програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація та суспільні комунікації» / А. М. Шуляк, Н.О. Шуляк. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 52 с.

5. Климчук Л. В. Класифікація документів: досвід, історіографічний аналіз. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. № 2. С. 35-38. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_2_8

6. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 83 с.

7. Коханова І. О. Особливості підготовки оглядових документів. *Вісник Харківської державної академії культури: зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури*. Харків, 2014. Вип. 42. С. 155–161. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/hak_2014_42_21.pdf

8. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу: [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

9. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

10. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. К.: Кондор, 2012. 224 с.

11. Політична аналітика в державному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. К.: НАДУ, 2012. 228 с.

12. Постельжук О. Огляд як вид інформаційно-аналітичних продуктів обласних універсальних наукових бібліотек. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 5. С. 38–41.

13. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125–129.*

14. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99–113.

15. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування: Навч. посібник. К.: УАДУ, 2002. 60 с.

16. Рубанов В. В. Теорія та методологія політичної аналітики [Текст]: монографія. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.

17. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265–275.*

18. Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / І. Я. Вдовичин, З. Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.; за наук. ред. Хоми Н. М. Львів: «Новий Світ-2000», 2015. 395 с.

19. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні: навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ, 2013. 36 с.

20. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.

21. Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А.М., Кольцова І.І. *Політичне життя*. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135–139.

22. Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105–114.

23. Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59–64.

Тема 3.

Процес збору та моніторингу інформації

План

1. Політична інформація та політично значуща інформація.
2. Критерії оцінки та добору інформації для аналітичної роботи та у контексті прийняття рішень.
3. Джерела політичної та політично значущої інформації.
4. Джерела політичної інформації в Україні.

Варто знати:

Політична інформація – відомості, якими в процесі конкретної суспільно-практичної діяльності з приводу завоювання, утримання чи здійснення влади з метою реалізації своїх корінних інтересів обмінюються (збирають, зберігають, переробляють, поширюють і використовують) політичні актори – індивіди, спільноти, інститути. Політична інформація є сукупністю знань, повідомлень про явища, факти і події політичної сфери суспільства. Політично значуща інформація охоплює зміст усієї сукупності повідомлень, які змінюють стан політичних акторів в процесі їх громадсько-практичної діяльності.

Серед критеріїв аналітичної інформації: корисність, повнота, точність, достовірність, своєчасність, чіткість викладу.

Інформаційні процеси – це послідовна зміна стану та уявлення про інформацію в результаті дій, які з нею можна виконувати. Такими діями є: створення, збирання, зберігання, обробка(аналіз), відтворення, передавання, розповсюдження, використання і захист інформації.

Моніторинг – це система постійного спостереження за явищами і процесами, що відбуваються в навколишньому середовищі та суспільстві, результати якого служать для обґрунтування управлінських рішень.

Рекомендована література:

1. Валевська І.А. Інформаційні аспекти політичного аналізу в державній політиці. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 103 (Частина І). С. 57–66.
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
3. Громадська Н.А. Політичний аналіз як невід’ємна складова політичної журналістики. *Наукові праці. Політологія*. 2016. Випуск 261. Том 273. С. 34–38.
4. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.
5. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12–19.
6. Матвієнків С. М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави. Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / [за ред. Климончука В. Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. С. 207–225.
7. Морра І. Л. Дж. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. К.: Аванпост-Прим, 2015. 580 с.
8. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
9. Поліщук О.О. Історія поняття «політичні технології». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. № 1 (28) 2016. С. 186-195. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/64044>
10. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23–33.
11. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
- 12.Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.
- 13.Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.
- 14.Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А.М., Кольцова І.І. *Політичне життя*. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135–139.
- 15.Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105–114.
- 16.Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59–64.

Тема 4.

Політична аналітика

План

1. Історична генеза політичної аналітики: теоретичний зміст та практична реалізація.

2. Етапи розвитку політичної аналітики залежно від підходу до розуміння (науковий підхід, навчальна дисципліна, професійна діяльність).
3. Політична аналітика в Україні: становлення, аналіз сучасних тенденцій та проблем.
4. Роль аналітиків в процесі розробки державної політики.

Есе на тему:

1. Які інструменти політики ви вважаєте найвпливовішими, чому?

Варто знати:

Політична аналітика є одним із найдавніших видів професійної діяльності, пов'язаних з виникненням та розвитком держави. Від найдавніших часів до початку XIX ст., коли розпочався бурхливий розвиток сучасної демократії, політична аналітика застосовувалася, насамперед, як інструмент державного управління, покликаний сприяти збереженню та примноженню державної влади. У процесі своєї наукової еволюції політична аналітика набуває ознак міждисциплінарного знання й виокремлюється як галузь теоретичної та прикладної діяльності. У першій половині XX ст. починається її професіоналізація, а з другої половини – наукова та практична інституціоналізація. В експертному середовищі, переважно навколо університетів, складається співтовариство професорів, які займаються прикладними соціальними науками, і практикуючих політичних аналітиків, багато з яких також вийшли з університетських кіл. Протягом практично всього XX ст. «законодавцями моди» в прикладній політичній аналітиці виступали Сполучені Штати Америки, де попит на аналітичну продукцію майже завжди органічно поєднувався з пропозицією.

Перші спроби започаткувати вітчизняну теорію політичної аналітики здійснювалися ще на початку 90-х років XX ст. Формування власної прикладної політичної аналітики в Україні, починається в 1992 р., зі створенням Національного інституту стратегічних досліджень.

Рекомендована література:

1. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
2. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
3. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
4. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів: навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.
5. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст]: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.

6. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

7. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.

8. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики: наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін.; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.

Тема 5.

Методи та технології аналітичної роботи

План

Практичне завдання 1:

1. Здійснити контент-аналіз (джерело на вибір):

- *виступу/доповіді політика, державного діяча (текст, відео, запис тощо);*
- *наукової статті з тематики державної/публічної політики;*
- *програми політичної партії;*
- *власний варіант джерела.*

2. Порівняти декілька виступів політика/державного діяча (або ж інший персонаж на вибір), проаналізованих на основі контент-аналізу, з'ясувати основний посил, змінні тенденції, на чому хотів наголосити, а що, можливо, приховати, автор.

Практичне завдання 2:

1. Провести SWOT-аналіз (об'єкт на вибір):

- Особливості функціонування ДВНЗ «УжНУ»
- Вибір для навчання спеціальності «Політологія» в ДВНЗ «УжНУ»
- Територіальна громада проживання
- Регіон/область проживання
- Партійна система країни/області/партії вашого міста
- Організація (ГО)/підприємство тощо
- Ваш об'єкт аналізу на вибір

Варто знати:

В цілому можна виділити дві групи методів політичного аналізу – загальні і приватні.

Загальні методи визначають спрямованість, ракурс і методологічне забезпечення всіх етапів політичного аналізу. До них можна віднести івент-аналіз, ситуаційний аналіз і деякі інші.

До приватних відносяться стандартні методи, запозичення з статистики, соціології, економіки та інших дисциплін; їх застосування в різних комбінаціях на окремих стадіях (етапах) політичного аналізу

визначається конкретною доцільністю. До даної групи методів можна віднести вибірковий метод, контент-аналіз, математичне моделювання, аналіз вигод і витрат та ін.

Рекомендована література:

1. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.
2. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6 (33). С. 174–182.
3. Горбатенко В. Футурологія і політика: монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с.
4. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>
5. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
6. Кузнецов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контент-аналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 40. С. 52–60.
7. Лашко А.О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 159–162.
8. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150–159.
9. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
10. Петренко І. І. Основні види аналізу державної політики. *Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Філософія. Політологія*. 2014. № 4 (118). С. 40–43.
11. Поліщук О.О. Історія поняття «політичні технології». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. № 1 (28) 2016. С. 186–195. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/64044>
12. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць*. К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.
13. Рубанов В. Про співвідношення предметних меж політичного аналізу і аналізу політики як політико-управлінських наукових дисциплін. *Політичний менеджмент*. №1-2. 2012. С. 28–34.
14. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
15. Тертичка В. Політична наука й аналіз політики: парадигма взаємовідносин. *Вісник УАДУ*. 2002. № 2. С. 273–282.
16. Чирун Л. Б., Кучковський В.В., Висоцька В.А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів вебресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : зб. наук. пр.; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай*. Львів, 2015. № 829: Інформаційні системи та мережі. С. 296–320.
17. Яцина Ю.О., Кудінов І.О. Кластерне моделювання в політичному аналізі. *Молодий вчений*. 2015. №7 (22). Частина 2. С. 130–134.

Тема 6.

Аналітичний прогноз

План

1. Поняття та види прогнозів
2. Етапи вироблення прогнозу
3. Принципи політичного прогнозування
4. Методи науково-прогностичних досліджень

Практичне завдання

Провести аналіз політичних прогнозів на наступний рік (на вибір):

- *прогнозів, які стосуються України;*
- *світовий порядок: політичний прогноз.*

Критерії:

- автор;
- сфера (у випадку відмінної від політики);
- ключові моменти;
- спільні акценти;
- відмінності.

Варто знати:

Прогноз – це висновок про майбутнє інформаційного процесу, що досліджується. Кожний прогноз повинен бути випереджувальним. Інформація, що міститься в прогнозі, має давати змогу замовнику відреагувати на спрогнозовані події. Прогноз знецінюється, коли відбувається порушення термінів надання інформаційного документа. Система прогнозування має відповідати таким принципам: неперервності; комплексності; співмірності прогнозних завдань і наявних ресурсів; наявності зворотного зв'язку.

Головною умовою точного й обґрунтованого прогнозування є наявність широкого масиву інформації. Для ефективного функціонування системи прогнозування необхідне також існування інформаційної бази, тобто необхідного мінімуму достовірної інформації. При організації роботи з прогнозування слід мати на увазі, що якісний прогноз повинен бути звернений у майбутнє та містити альтернативні можливості розвитку тих або тих подій.

Існує загальне правило прогнозу: він знижується, зважаючи на зростання рівня прогнозованого явища та величини попередження, а також у напрямку від опису сутності процесу до його деталей.

Рекомендована література:

1. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ:

Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>

2. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

3. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол.: І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

4. Житницька А.А. Анотації наукових робіт: жанрові ознаки, диференціація та комунікативно-прагматичні характеристики. *Нова філологія*. 2014. № 60. С. 67–71.

5. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 83 с.

6. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150–159.

7. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12–19.

8. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

9. Політичний аналіз і прогноз: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.

10. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування: Навч. посібник. К.: УАДУ, 2002. 60 с.

Тема 7.

Інформаційно-аналітична діяльність у політичному консультуванні. Політичні технології

План

1. Теоретико-методологічні підходи до розуміння політичного консультування.

2. Іміджмейкінг в політичному консультуванні.

3. Політичний консалтинг та масові комунікації.

4. Політичний консалтинг та особливості формування політичного образу в Україні.

Завдання 1. Аналіз стейкхолдерів

1. З'ясуйте погляди і ставлення зацікавлених груп, лідерів, ЗМІ тощо до проблеми (кого стосується, зачіпає проблема і хто має важелі впливу на можливі варіанти вирішення/поглиблення проблеми)

2. Перелічіть і обґрунтуйте позиції стейкхолдерів, що підтримують/заперечують рішення

Форма звітності

Назва зацікавленої групи, ЗМІ, ім'я лідера тощо	Обґрунтування позиції
.....	
.....	

Стейкхолдер	Чому підтримує чи заперечує рішення
.....	
.....	

Варто знати:

Витоки політичного консультування є предметом дискусії сучасних дослідників. Одним з найвдаліших прототипів для сучасних політичних консультантів можуть слугувати давньогрецькі софісти, які створювали школи систематизованого навчання мистецтва переконання і соціальної комунікації.

В широкому сенсі слова політичне консультування прирівнювалося до мистецтва у сфері надання порад з приводу управління і всі епохи було неодмінним атрибутом політичного життя. Тільки з розвитком демократичних інститутів, в умовах індустріальної цивілізації, коли послуги консультантів стають товаром на більш чи менш відкритому та конкурентному політичному ринку, політичний консалтинг можна розглядати як певне професійне заняття, яке розповсюджується у США та країнах Європи.

Рекомендована література:

1. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245–258.

2. Глушук Є. В. Діяльність аналітичних центрів у процесі комунікації між владою і суспільством. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 296–298.

3. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури як суб'єкти національної інформаційної політики. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2016. Вип. 43. С. 24–46.

4. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 83 с.

5. Коваль Н. В. Класифікація координаційних, консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб при Президентові України. *Часопис Київського ун-ту права*. 2013. № 4. С. 100–104.

6. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12–19.
7. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194–204.
8. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу: [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.
9. Політична аналітика в державному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. К.: НАДУ, 2012. 228 с.
10. Ребкало В.А., Валецький О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування : Навч. посібник. К.: УАДУ, 2002. 60 с.
11. Ржевська Н. Ф. Аналітичні центри як «виробники» інтелектуального простору: американська та транснаціональна традиція. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 11-12 жовт. 2012 р., м. Луцьк. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [редкол.: І. Я. Коцан та ін. ; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]*. Луцьк, 2012. С. 17–21.
12. Ржевська Н. Стратегічна аналітика в США та Україні: генеза становлення та сучасний стан. *Політичний менеджмент*. 2013. № 59 [3-6]. С. 167–175.
13. Ржевська Н. Ф. Функції й напрями діяльності «мозкових центрів». *Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: В. В. Копійка та ін.]*. К., 2012. Вип. 107. Ч. 1. С. 171–178.
14. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні: навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ, 2013. 36 с.
15. Ціватий В. Інформаційно-аналітичне забезпечення як один із пріоритетних напрямів реформування моделі дипломатії України: політико-інституційний аспект. *Зовнішні справи*. 2015. № 11. С. 26–30.
16. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.

Тема 8.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Прийняття управлінських рішень

План

1. Особливості процесу прийняття рішень. Історія дослідження процесу прийняття та реалізації рішень.
2. Технологія підготування, прийняття, і реалізації політичного рішення. Моделі ухвалення політичних рішень.
3. Державно-політичні рішення: сутність та функції. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень.
4. Специфіка прийняття урядових рішень.

5. Специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень.

Варто знати:

Ефективні системи управління повинні вчасно і результативно реагувати на потреби та виклики суспільства, та й саме громадянське суспільство в силу динамічних процесів інформатизації та поширення інформаційно-комунікативних технологій має більше можливостей брати участь в управлінських процесах. Необхідною умовою функціонування та ефективного виконання повноважень чи то органами державної влади різних рівнів, чи то органами місцевого самоврядування є врахування та використання аналітичної інформації.

Ефективна та якісна система інформаційного-аналітичного забезпечення органів державної виконавчої влади є невід'ємною складовою професійного функціонування системи державного управління. Впровадження та всебічне використання сучасних інформаційних технологій в управлінській діяльності забезпечує інформаційно-аналітичну підтримку прийняття державних управлінських рішень на всіх рівнях, супроводжує інформаційну підтримку соціально-економічного розвитку держави та її окремих регіонів, забезпечує інформаційні потреби державних службовців та інших категорій громадян, створює умови для об'єктивного формування громадської думки щодо діяльності органів влади, а також послуг, які вони надають.

Рекомендована література:

1. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245–258.*

2. Глушук Є. В. Діяльність аналітичних центрів у процесі комунікації між владою і суспільством. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.]; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 296–298.*

3. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 83 с.

4. Коваль Н. В. Класифікація координаційних, консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб при Президентові України. *Часопис Київського ун-ту права. 2013. № 4. С. 100–104.*

5. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 1(14). С. 12–19.*

6. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І.*

Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194–204.

7. Ржевська Н. Ф. Аналітичні центри як «виробники» інтелектуального простору: американська та транснаціональна традиція. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.*, 11-12 жовт. 2012 р., м. Луцьк. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.]; [редкол.: І. Я. Коцан та ін.; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. Луцьк, 2012. С. 17–21.

8. Ржевська Н. Ф. Функції й напрями діяльності «мозкових центрів». *Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.]* / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: В. В. Копійка та ін.]. К., 2012. Вип. 107. Ч. 1. С. 171–178.

9. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні: навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ, 2013. 36 с.

10. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.

Тема 9.

Роль інформаційно-аналітичної діяльності в суспільній сфері

План

Завдання 1.

1. На основі складників визнання і визначення проблеми:

- Сформулюйте проблему, придатну для аналізу політики
- Визначте замовника (клієнта) аналізу
- Ціль (мету розв'язання проблеми)

2. Сформулюйте альтернативи розв'язання проблеми

Форма виконання:

1. Формулювання проблеми:

- Симптоми проблемної ситуації;
- Законодавча й інституційна база у сферах, де спостерігаються вказані симптоми (включаючи чинну політику);
- Масштаб проблеми (територія, час, сфера, соціальні групи, відсоток населення);
- Традиційна точка зору щодо цієї проблеми (які чинники перешкоджали розв'язанню проблеми в минулому, чи є практика розв'язання подібних проблем?);
- Коротка історія питання (як вирішувалася раніше і сучасний стан справ);
- Опис інструментів здійснення чинної політики;
- Оцінювання результатів та ефективності дії політики;
- Нагальність вирішення.

2. Замовник (клієнт):

- Чи в компетенції замовника вирішення сформульованої проблеми?
- Чи зацікавлений замовник у її вирішенні?
- Чи має замовник ресурси на її вирішення?

3. Ціль (мета розв'язання проблеми):

- Чи є ціль зовнішньою щодо сформульованої проблеми?
- Чи відповідає ціль на запитання «навіщо розв'язувати проблему?»
- Які суспільні цінності «підтримає» розв'язання проблеми?

4. Альтернативи:

- Status-quo (бездія);
- Формулювання альтернатив (варіанти рішень, дій).

Варто знати:

Інформаційно-аналітична діяльність та інформаційне забезпечення відіграє важливу роль у вирішенні суспільних потреб, попередженні гострих суспільних проблем. Важливою є інформаційно-аналітична робота стосовно дослідження сутності, причини, видів криз, ризиків та суспільних загроз, можливих шляхів їх прогнозування попередження та вирішення. Це повинна бути ефективна співпраця аналітичних, наукових інституцій, органів влади, місцевого самоврядування, громадського сектору.

Рекомендована література:

1. Бебик В.М. Технології, процеси, типи і правила прийняття політичних рішень. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2009. Випуск 1. С. 11–18.
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
3. Воляннюк О.Я. Аналіз політики у ретроспективі та перспективі розвитку громадянських якостей. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Випуск 25. С. 82–90.
4. Державна політика : підруч. / редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ, 2014. 448 с.
5. Єсмуханова Ю. Оцінка досліджень у сфері публічної політики в Україні: попит і пропозиція на ринку аналізу політик. URL: <https://www.irf.ua/publication/oczinka-doslidzhen-u-sferi-publichnoyi-polityky-v-ukrayini/>
6. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>
7. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І.

Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194–204.

8. Матвієнків С. М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави. Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / [за ред. Климончука В. Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. С. 207–225.

9. Морра І. Л. Дж. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. К.: Аванпост-Прим, 2015. 580 с.

10. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf

11. Рябцев Г. Л. Основи стратегічного планування: навч. посіб. для слухачів заочнодистанційної форми навчання. К.: НТЦ «Псіхея», 2015. 72 с.

12. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2017. Випуск 69. С. 189–194.

13. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.

14. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. *Наукові записки. ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Вип. 49. С. 355–364.

Тема 10.

Інформаційно-аналітичний продукт

План

Підготувати аналітичний документ.

Типові складові аналітичного документа:

- *Назва*
- *Зміст*
- *Анотація/резюме*
- *Вступ*
- *Опис проблеми*
- *Варіанти політики*
- *Висновки та рекомендації*
- *Додатки*
- *Бібліографія*
- *Примітки*

Варто знати:

Готуючись до написання аналітичного документа, проаналізуйте процес вироблення політики, до якого ви залучені, та дослідження, що ви (і/чи ваші колеги) зробили для того, щоб відповісти на такі запитання:

- На який етап (етапи) процесу вироблення політики ви намагаєтесь вплинути своїм аналітичним документом?
- Які стейкхолдери були (є) залучені на кожному етапі процесу вироблення політики?
- Чи визначили ви чітко проблему, яку необхідно розв'язати?
- Чи можете ви її сформулювати двома реченнями?
- Чи маєте ви достатньо вичерпні доводи на підтримку вашого твердження, що проблема існує?
- Чи ви окреслили й оцінили можливі варіанти політики, які допомогли б цю проблему розв'язати?
- Які оціночні критерії ви застосували?
- Чи вирішили ви, якому альтернативному варіанту віддати перевагу?
- Чи маєте ви достатньо вагомі доводи для того, щоб аргументовано обстоювати обраний варіант політики проти?

Рекомендована література:

1. Берегельський А. В. Візуальний продукт у роботі інформаційно-аналітичних центрів як інструмент представлення інформації. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.]; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 265–268.

2. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245–258.

3. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол.: І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

4. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С», 2003. 120 с.

5. Житницька А.А. Анотації наукових робіт: жанрові ознаки, диференціація та комунікативно-прагматичні характеристики. *Нова філологія*. 2014. № 60. С. 67–71.

6. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* / В. І. Захарова, Л. Я. Філіпова. Київ, 2013. С. 240–257.

7. Захарова В. І. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* / В. І. Захарова, Л. Я. Філіпова. Київ, 2013. С. 204–234.

8. Коханова І. О. Особливості підготовки оглядових документів. *Вісник Харківської державної академії культури: зб. наук. пр.* / Харків. держ. акад.

культури. Харків, 2014. Вип. 42. С. 155–161. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/hak_2014_42_21.pdf

9. Постельжук О. Огляд як вид інформаційно-аналітичних продуктів обласних універсальних наукових бібліотек. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 5. С. 38–41.

10. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ*. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125–129.

11. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99–113.

12. Ржевська Н. Ф. Функції й напрями діяльності «мозкових центрів». *Актуальні проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин; [редкол.: В. В. Копійка та ін.]*. К., 2012. Вип. 107. Ч. 1. С. 171–178.

13. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42–54.

14. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2013_37_6

15. Яковенко В. Складання звіту, доповіді. *Секретар референт: [укр. вид.]*. 2007. № 3. С. 14–18.

Тема 11.

Суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності в провідних країнах світу та ЄС

План

1. Аналітичні центри – проблема визначення.
2. Аналітичні інституції та «третій сектор».
3. Центри публічної політики: зміст діяльності.
4. Традиційні науково-дослідні організації.
5. Основні критерії класифікації аналітичних інституцій.
6. Авторські класифікації аналітичних інституцій.

Практичне завдання: порівняйте процеси становлення, інституціоналізації та роботи аналітичних інституцій та інших суб'єктів інформаційно-аналітичної діяльності у Європі, США та Канаді

Варто знати:

Рівень розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у провідних країнах світу є результатом тривалого історичного процесу еволюційних і революційних перетворень. З метою передбачення та нейтралізації негативних тенденцій, розробки альтернативних шляхів розвитку до інформаційно-аналітичної діяльності як особливого напрямку діяльності, що пов'язаний із виявленням, опрацюванням, збереженням та поширенням інформації, здебільшого у сфері

управлінської, політичної та економічної діяльності, у провідних країнах світу залучають як державні наукові установи, так і незалежні аналітичні центри (Think Tank).

Рекомендована література:

1. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194–204.

2. Матвієнків С. М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави. Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / [за ред. Климончука В. Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. С. 207–225.

3. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf

4. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.

5. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір: монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

6. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23–33.

7. Рубанов В. Політична аналітика в Україні: стан та перспективи дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. №3. С. 11–22.

8. Рубанов В. Про співвідношення предметних меж політичного аналізу і аналізу політики як політико-управлінських наукових дисциплін. *Політичний менеджмент*. №1-2. 2012. С. 28–34.

9. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.

10. Теорія і практика політичного аналізу: навч. посіб. / За заг. ред. О.Валевського, В. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 228 с.

11. Тертичка В. Політична наука й аналіз політики: парадигма взаємовідносин. *Вісник УАДУ*. 2002. № 2. С. 273–282.

12. Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього: зб. матеріалів XXIII Всеукр. наук. конф. викладачів, молодих науковців і студентів (м. Харків, 30 листоп. 2021 р.) / М-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; Харків. асоц. політологів. Харків: Право, 2021. 196 с.

13. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.

14. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі / Пер. з англ.. С.Соколик. Наук. ред.. пер. О.Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 130 с.

15. Rubanov V.V. Political expert as a self-sufficient party of political analytics. *European science review*. July-August, 2014. № 7-8. Pp. 81–88.

Тема 12.

Інформаційно-аналітичні центри в Україні

План

Підготувати презентацію на тему: «Оцінка досліджень у сфері публічної політики в Україні» за дослідженням:

Єсмуханова Ю. *Оцінка досліджень у сфері публічної політики в Україні: попит і пропозиція на ринку аналізу політик*. URL: <https://www.irf.ua/publication/oczinka-doslidzhen-u-sferi-publichnoyi-polityky-v-ukrayini/>

Варто знати:

Зародження вітчизняної прикладної політології, з якої поступово відокремилися політична аналітика та прогнозування, припадає на середину 90-х рр. ХХ ст., коли в Україні була створена значна кількість соціологічних і політологічних центрів, які отримали назву «неурядові аналітичні центри», що забезпечували інформаційно-аналітичну підтримку спочатку різноманітних громадських структур і, частково, державних інституцій, а пізніше – окремих фінансово-політичних груп і їх політичних надбудов, які з 1995 р. активно інтегрувались у політичну систему країни.

Події 2014 року суттєво відобразилися на пропозиції аналітичних досліджень у сфері публічної політики. Добре відомі аналітичні центри отримали можливість просувати свої дослідження і пропонувати рекомендації. Українські аналітичні центри потрапили до топ найкращих у різних номінаціях рейтингу «Global Go To Think Tank Index Report». Серед аналітичних центрів Центральної і Східної Європи у 2019, вперше в історії рейтингу, перше місце посів український Центр Разумкова.

Рекомендована література:

1. Аналітичні центри в Україні та Німеччині: головні розбіжності та перспективи співпраці. Фонд «Демократичні ініціативи ім. Ілька Кучеріва». Київ, 2016. URL: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/854168914585d2fd4a3c0f5.81720744.pdf>
2. Аналітичні центри України – драйвер для відновлення країни. URL: <https://uifuture.org/publications/analitichni-czentry-ukrayiny/>
3. Валюх А. М., Курілов Є. А. Проблеми аналітичних центрів України та шляхи їхвирішення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. №19. С. 45–51. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.19.45
4. Діяльність аналітичних центрів у процесі комунікації між владою і суспільством. *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського*. Київ, 2014. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/316>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/proinstitut>

6. Незалежні аналітичні центри України у процесі вироблення політики: перешкоди, перспективи та взаємні очікування у співпраці з органами державної влади. Фонд «Демократичні ініціативи ім. Ілька Кучеріва». Київ, 2015. URL: <https://dif.org.ua/article/nezalezhni-analitichni-tsentri-ukraini-u-protsesi-viroblennya-politiki-pereshkodi-perspektivi-ta-vzaemni-ochikuvannya-u-spiivpratsi-z-organami-derzhavnoi-vladi>

7. Перелік українських неурядових аналітичних центрів. URL: <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BA-%D0%90%D0%A6.pdf>

8. Полегенько С. Особливості діяльності неурядових аналітичних центрів в Україні. *World Science*. 2018. Т. 1. Вип. 8. С. 73-78.

9. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/novyny/korotkyi-vyklad-enerhetychnoi-stratehii-ukrainy-do-2035-roku>.

10. Шулімов С. Аналітичні центри в Україні: сучасність та можливості розвитку. *Наукові перспективи*. 2021. №9(15). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/482/485>

11. James G. McGann. Global Go to Think Tank Index Report-2020. URL: https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1019&context=think_tanks

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Зміст самостійної роботи з предмету «Інформаційно-аналітична діяльність у політиці» визначається типовою програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Самостійна робота поділяється на аудиторну і позааудиторну. Аудиторна самостійна робота реалізується під час читання лекцій і практичних занять, проведення консультацій та ін. Самостійна робота студентів над навчальним матеріалом програми курсу, що не виноситься на розгляд під час лекційних і практичних занять (позааудиторна самостійна робота), має на меті сформувати вміння самостійно працювати над рекомендованою літературою та відповідати на поставлені в аудиторіях питання. Приклади позааудиторної самостійної роботи студентів:

Перший модуль:

Проаналізуйте десять порад успішного аналізу політики Леслі Пала і сформулюйте своє розуміння по кожному з пунктів, їх роль в аналітичній роботі.

Десять порад для успішного аналізу політики (Леслі А. Пал):

1. Пірняйте глибоко
2. Вивчайте закони

3. Рахуйте ставки
4. Уявляйте собі цілісну картину
5. Будьте обережно скептичними до експертів
6. Ставтеся з розсудливою повагою до здорового глузду
7. Якщо можна, схиляйтеся до малих розв'язків
8. Вибирайте такі політичні цілі, які зможете потім контролювати
9. Незважаючи на вищесказане, пам'ятайте, що люди мають різні уподобання – намагайтеся сформулювати їхній вибір у вигляді політики
10. Врівноважено враховуйте інтереси, але віддавайте перевагу широким чи розмитим інтересам перед зосередженими та організованими

Другий модуль:

Підготовка та захист інформаційно-аналітичного есе, яке повинно включати розкриття наступних питань:

1. Кому варто віддати перевагу у здійсненні інформаційно-аналітичного супроводу політики в Україні – державним органам влади (в тому числі відповідним інформаційно-аналітичним підрозділам), громадським організаціям (неурядовим організаціям «НУО»), незалежним дослідницьким центрам, запрошеним іноземним експертам, ЗМІ, інший варіант? Чому?

2. Суспільні цінності як основа інформаційно-аналітичної діяльності в політиці, на що (які саме цінності) варто орієнтуватися?

3. На прикладі окремої суспільної проблеми зробіть аналіз стейкхолдерів процесу вироблення політики або прийняття управлінського рішення.

Вимоги до оформлення письмової роботи:

- загальний обсяг – до 5 сторінок друкованого тексту;
- шрифт Times New Roman;
- 14 кегель;
- 1 інтервал;
- поля тексту: зверху – 2 см, знизу – 2 см, ліворуч – 3,5 см, праворуч – 1,5 см;
- нумерація тексту – праворуч зверху; на титульній сторінці номер не ставиться; до загальної нумерації входить також список використаних джерел.

Максимальна оцінка – 20 балів.

ЗАВДАННЯ НА МОДУЛЬНІ КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Методика модульного контролю знань студентів з навчальної дисципліни *«Інформаційно-аналітична діяльність у політиці»* включає проведення двох контрольних робіт та підсумкового контролю у формі іспиту.

ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1.

I рівень:

1. Теоретичні дослідження, пошук закономірностей і детермінант розвитку політичних систем та процесів – це:

- А) емпірична аналітика;
- Б) електоральна аналітика;
- В) академічна аналітика;
- Г) прикладна аналітика.

2. Аналітичний супровід процесів формування та реалізації державної політики й електоральних процесів, вироблення порад щодо вирішення конкретних проблем державної політики тощо – це:

- А) емпірична аналітика;
- Б) електоральна аналітика;
- В) академічна аналітика;
- Г) прикладна аналітика.

3. «Законодавцями моди» в політичній аналітиці ХХ століття були:

- А) Велика Британія;
- Б) Франція;
- В) Австрія;
- Г) США.

4. Продукт аналізу політики:

- А) дія;
- Б) порада;
- В) рішення;
- Г) документ.

5. Для проведення якісного аналізу Леслі Пал радить залучати:

- А) одного експерта;
- Б) двох експертів;
- В) різних експертів;
- Г) жодна із відповідей не є правильною.

6. Методика PPBS (програмування - планування - бюджетування) була розроблена:

- А) RAND-Corporation;
- Б) Каліфорнійський університет;
- В) Association of Public Policy Analysis and Management;
- Г) APPAM Mission.

7. Методика спрямована на обробку інформації, яка показує, хто говорить або робить, що говорить або робить, по відношенню до кого і коли говорить або робить – це:

- А) івент-аналіз;
- Б) контент-аналіз;
- В) SWOT-аналіз;
- Г) PEST-аналіз.

8. «Науково обгрунтований метод читання між рядків» – це:

- А) івент-аналізу;
- Б) контент-аналізу;
- В) SWOT-аналізу;
- Г) PEST-аналізу.

9. Зміст усієї сукупності повідомлень, які змінюють стан політичних акторів в процесі їх громадсько-практичної діяльності – це:

- А) політична інформація;
- Б) політично значуща інформація;
- В) актуальність інформація;
- Г) всі відповіді правильні.

10. Перебільшені, сумнівні або оманливі заголовки, зображення чи описи в соціальних мережах для створення вебтрафіку – це:

- А) джинса;
- Б) клікбейт;
- В) пропаганда ;
- Г) фейк.

II Рівень:

- 1. Фейк – це....
- 2. Аналітичний продукт – це...
- 3. Емпірична аналітика – це...

III Рівень:

- 1. Протидія прапананді. Фактчекінг, кроки: наявні рекомендації та ваші пропозиції.
- 2. SWOT-аналіз: особливості застосування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ІСПИТ)

- 1. Інформаційна діяльність
- 2. Інформаційно-аналітична діяльність
- 3. Генеза уявлень про інформаційно-аналітичну діяльність
- 4. Основні поняття та категорії інформаційно-аналітичної діяльності
- 5. Інформація: поняття та види
- 6. Джерела інформації

7. Процес збору інформації
8. Моніторинг інформації
9. Політична інформація та політично значуща інформація.
10. Критерії оцінки та добору інформації для аналітичної роботи та у контексті прийняття рішень.
11. Джерела політичної та політично значущої інформації.
12. Джерела політичної інформації в Україні.
13. Пропаганда, дезінформація
14. Політична аналітика
15. Суб'єкт/об'єктна складова політичної аналітики
16. Започаткування вітчизняної політичної аналітики: теорія та практика
17. Технології аналітичної роботи
18. Аналіз державної політики, політичний аналіз
19. Політичний прогноз
20. Етапи вироблення прогнозу
21. Принципи політичного прогнозування
22. Методи науково-прогностичних досліджень
23. Теоретико-методологічні підходи до розуміння політичного консультування.
24. Іміджмейкінг в політичному консультуванні.
25. Політичний консалтинг та масові комунікації.
26. Політичні консультації та політична експертиза
27. Політичний консалтинг та особливості формування політичного образу в Україні.
28. Етапи аналітичного процесу
29. Методи інформаційно-аналітичної роботи
30. Методологія інформаційно-аналітичної роботи
31. Метод експертних оцінок
32. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки
33. Інформаційно-аналітичний продукт
34. Види інформаційно-аналітичного продукту
35. Аналітично-консультативні послуги.
36. Особливості процесу прийняття рішень. Історія дослідження процесу прийняття та реалізації рішень.
37. Технологія підготування, прийняття, і реалізації політичного рішення. Моделі ухвалення політичних рішень.
38. Державно-політичні рішення: сутність та функції. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень.
39. Специфіка прийняття урядових рішень.
40. Специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень.
41. Аналітичний документ. Змістова композиція аналітичного документа

42. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів державної влади та місцевого самоврядування
43. Сучасні інформаційні технології в управлінській діяльності
44. Інформаційно-аналітична діяльність в суспільній сфері
45. Антикризовий менеджмент
46. Інформаційно-аналітична діяльність в політиці в країнах ЄС
47. Аналітичні центри
48. Традиційні науково-дослідні організації.
49. Основні критерії класифікації аналітичних інституцій.
50. Інформаційно-аналітичні центри в Україні

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайнзаняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf
2. Введення в політичну аналітику : Навч. посіб. / Кол. авт.; за заг. ред. В.А.Телешуна. К.: Вид-во НАДУ, 2006. 220 с.
3. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 120 с.
4. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
5. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Ященко. Одеса, 2014. 79 с. URL: http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf
6. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів: навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.
7. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст]: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
8. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
9. Чальцева О.М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: монографія. Вінниця: ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.
10. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Допоміжна література

11. Берегельський А. В. Візуальний продукт у роботі інформаційно-аналітичних центрів як інструмент представлення інформації. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.]; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 265–268.
12. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу

підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245–258.

13. Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією д. політ. н., проф. А. М. Шуляк., 2019. 580 с.

14. Глушук Є. В. Діяльність аналітичних центрів у процесі комунікації між владою і суспільством. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.]; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 296–298.

15. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури як суб'єкти національної інформаційної політики. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2016. Вип. 43. С. 24–46.

16. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>

17. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

18. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол.: І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

19. Інформаційно-аналітична діяльність: наук.-допом. бібліогр. показч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

20. Житницька А. А. Анотації наукових робіт: жанрові ознаки, диференціація та комунікативно-прагматичні характеристики. *Нова філологія*. 2014. № 60. С. 67–71.

21. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* / В. І. Захарова, Л. Я. Філіпова. Київ, 2013. С. 240–257.

22. Захарова В. І. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* / В. І. Захарова, Л. Я. Філіпова. Київ, 2013. С. 204–234.

23. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч.-метод. комп. для студ. підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітніх програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація та суспільні комунікації» / А. М. Шуляк, Н. О. Шуляк. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 52 с.

24. Климчук Л. В. Класифікація документів: досвід, історіографічний аналіз. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. № 2. С. 35–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_2_8

25. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 83 с.

26. Кобелєв О. М. Інформаційно-аналітична діяльність: джерела становлення та розвитку в 1970–1980 роки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія: наук. журн. Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2010. № 4. С. 51–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2010_4_7

27. Коваль Н. В. Класифікація координаційних, консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб при Президентові України. *Часопис Київського ун-ту права*. 2013. № 4. С. 100–104.

28. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційноаналітичного забезпечення державного управління в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донец. держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.

29. Коханова І. О. Особливості підготовки оглядових документів. *Вісник Харківської державної академії культури: зб. наук. пр.* / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2014. Вип. 42. С. 155–161. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/hak_2014_42_21.pdf

30. Кузнєцов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контентаналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 40. С. 52–60.

31. Лисий А. О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12–19.

32. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194–204.

33. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу: [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

34. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

35. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. К.: Кондор, 2012. 224 с.

36. Політична аналітика в державному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. К.: НАДУ, 2012. 228 с.

37. Політичний аналіз і прогноз: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.

38. Постельжук О. Огляд як вид інформаційно-аналітичних продуктів обласних універсальних наукових бібліотек. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 5. С. 38–41.

39. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125–129.

40. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99–113.

41. Ребкало В. А., Валевський О. Л., Кальниш Ю. Г. Політична аналітика та прогнозування: Навч. посібник. К.: УАДУ, 2002. 60 с.

42. Ржевська Н. Ф. Аналітичні центри як «виробники» інтелектуального простору: американська та транснаціональна традиція. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.*, 11–12 жовт. 2012 р., м. Луцьк. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.]; [редкол.: І. Я. Коцан та ін.; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. Луцьк, 2012. С. 17–21.

43. Ржевська Н. Стратегічна аналітика в США та Україні: генеза становлення та сучасний стан. *Політичний менеджмент*. 2013. № 59 [3–6]. С. 167–175.

44. Ржевська Н. Ф. Функції й напрями діяльності «мозкових центрів». *Актуальні проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. пр.]* / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин; [редкол.: В. В. Копійка та ін.]. К., 2012. Вип. 107. Ч. 1. С. 171–178.

45. Рубанов В. В. Теорія та методологія політичної аналітики [Текст]: монографія / В. В. Рубанов; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.

46. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних

ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265–275.

47. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42–54.

48. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2013_37_6

49. Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / І. Я. Вдовичин, З. Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.; за наук. ред. Хоми Н. М. Львів: «Новий Світ-2000», 2015. 395 с.

50. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні: навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ, 2013. 36 с.

51. Чирун Л. Б., Кучковський В. В., Висоцька В. А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів web-ресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: зб. наук. пр.*; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2015. № 829: Інформаційні системи та мережі. С. 296–320.

52. Ціватий В. Інформаційно-аналітичне забезпечення як один із пріоритетних напрямів реформування моделі дипломатії України: політико-інституційний аспект. *Зовнішні справи*. 2015. № 11. С. 26–30.

53. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291–303.

54. Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А. М., Кольцова І. І. *Політичне життя*. № 2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135–139.

55. Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С. 105–114.

56. Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С. 59–64.

57. Яковенко В. Складання звіту, доповіді. *Секретар референт: [укр. вид.]*. 2007. № 3. С. 14–18.

1. Боднар І. Р. Методика формування інформаційної бази. Методи аналітико-синтетичної обробки інформації. *Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах*. Львів, 2007. С. URL: <https://bit.ly/2G4pWn3>

2. Варенко В. М. Інформаційно-аналітичні технології прийняття ефективних управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. № 3. С. 62–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_3_12

3. Варенко В. Методичний аспект створення інформаційно-аналітичних документів: аналіз, технології, проблеми. *Вісник Книжкової палати*. 2015. №3. С. 46–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2015_3_15

4. Григораш С. М. Змістова композиція аналітичних документів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. Київ, 2013. № 1. С. 21–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2013_1_6

5. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

6. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL: www.intellect.org.ua

7. Ліпінська А. В. Вивчення методів інформаційно-аналітичної діяльності майбутніми фахівцями з документознавства та інформаційної діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. наук. фах. вид.* / Дніпропетров. держ. аграрно-екон. ун-т, «ДКЦ Центр». Київ, 2017. № 7. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1094>

8. Мамалига С., Павельчук І. Джерела отримання вторинної інформації. *Економічний аналіз: зб. наук. пр.* / Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2012. Т. 10(3). С. 186-189. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10\(3\)_42](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10(3)_42)

9. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>

10. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

11. Питання діяльності груп аналізу політики у центральних органах виконавчої влади. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. №334-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243305243>

12. Українські аналітичні центри. URL: <https://thinktwiceua.org/uk/think-tanks/ukraine/>

13. Щотижневі політичні аналізи. *Центр політико-правових реформ*. URL: <https://pravo.org.ua/weekly-policy-analyzes/>

14. Propaganda Diary. URL: <https://russiandisinfo.voxukraine.org/about>

15. VoxCheck. URL: <https://voxcheck.voxukraine.org/>